

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
Journal of Divinity Faculty of Recep Tayyip Erdogan University

ISSN: 2147-0049 e-ISSN: 2147-2823

RTEUIFD, December 2017, 6 (12): (393-395)

Doktora Tez Özeti / Summary of Doctoral Dissertation

Mustafa TAŞ*

Taş, Mustafa. "Buhârî'nin Cerh-Ta'dîl Metodu" Doktora Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize 2016.

Taş, Mustafa. "Bukhari's al-Jarh al-Ta'dil Method" PhD. Dissertation, Recep Tayyip Erdogan University Institute of Social Sciences, Rize/Turkey 2016.

ÖZET

Hicrî ikinci asır sistematik dönem cerh-ta'dîl ilmi, hicrî üçüncü asırda Buhârî'nin (ö. 256/870) içerisinde bulunduğu tabaka ile devam etmiştir. Buhârî bu alanda *et-Târîhu'l-kebîr*, *et-Târîhu'l-evsat* ve *ed-Duafau's-sağîr* adlı eserleriyle önemli bir münekkittir. Bu çalışmada Buhârî'nin otorite olduğu bir diğer alan olan cerh-ta'dîl ilmindeki metodu incelenmiştir.

Araştırmanın konusu, önemi, kaynakları ve yöntemine dair verilen bilgilerin yer aldığı girişten sonra birinci bölümde Buhârî'nin ilmî şahsiyeti ve ricâl ilmindeki yerine temas edilmiştir. Münekkitlerin adâlet ve zabt açısından ricâl değerlendirmeleri, bu değerlendirmeler esnasında kullanmış oldukları lafızlar ve bunların manaları cerh-ta'dîl ilminin omurgasını oluşturmaktadır. Bu bağlamda tezin ikinci bölümünde Buhârî'nin adâlet ve zabt açısından ricâl değerlendirmeleri

---

* Yrd. Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Kıraat Anabilim Dalı
Assist. Prof., Fırat University, Divinity Faculty, Department of Qiraat.
Elazığ / Turkey (m_tas23@hotmail.com)
orcid.org/0000-0001-9730-3291

ile onun bu hususta kullanmış olduğu tenkit terimleri incelenmiş, burada elde edilen verilerin değerlendirilmesiyle oluşan teorik kısmın tatbiki sahadaki sonucu için *el-Câmi'û's-sahîh*'le mukayesesi yapılarak değerlendirilen râvinin *el-Câmi'û's-sahîh*'te rivayetinin bulunup bulunmadığı araştırılmıştır.

Üçüncü bölümde Buhârî'nin hicrî ilk iki asırdaki cerh-ta'dîl ifadelerini nasıl değerlendirip aktardığı, söz konusu dönemdeki münekkitler ile Buhârî arasında yapılan karşılaştırmalar ile ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yine Buhârî'nin *ed-Duafâu's-sağîr*'i hem kendi dönemi hem de kendisinden sonraki dönem duafâ literatürü ile ricâl değerlendirmeleri ve yöntem açısından karşılaştırılmıştır. Böylece onun bu alandaki metodunun izleri sürülmüştür. Araştırma süresince tespit edilen neticelerin yer aldığı sonuç kısmıyla da çalışma tamamlanmıştır.

ANAHTAR KELİMELER

Buhârî, Cerh-Ta'dîl, Ricâl, et-Târîhu'l-Kebîr, et-Târîhu'l-evsat, ed-Duafâu's-Sağîr, Metot.

ABSTRACT

The science of al-jarh al-ta'dil in the systemathic period of the 2nd century A.H. progressed through the 3rd century A.H. with a group of scholars among whom Bukhari (died in 256 A.H. / 870 A.D.) took his place. Bukhari is an important figure in this field with his works *at-Tarikh al-kabir*, *at-Tarikh al-awsat* and *ad-Dhuafa as-saghir*. In this study, his method of al-jarh al-ta'dil, on which he is regarded as an authority, was examined.

The topic of the research, its importance, sources and the method are mentioned in the introduction. In the first part, the scholarly personality of Bukhari and his role for the rijal was given. The rijal evaluation of hadith narrators in terms of justice and protection, the terminology they used and their meanings are at the core of al-jarh al-ta'dil science. In this context, in the second part of the thesis, Bukhari's rijal and al-jarh al-ta'dil evaluation and the terminology he used were examined. In the light of the data obtained through this process, the theoretic information was applied to the area; these data were compared to his famous work, *al-Jami al-saheeh*. It was searched whether there is a hadith cited from the hadith narrator in his book.

In the third part, what Bukhari considered and reported relating to the al-jarh al-ta'dil methods during the first two centuries A.H. is discussed by comparisons

between Bukhari and other critics of the era. Besides, his work, *ad-Dhuafa as-saghir*, is compared to other dhuafa literature during and after his time in terms of rijal evaluation and methods. Thus, his trace in this field was followed. With the results determined during the study and conclusion part, the study is completed.

KEYWORDS

Bukhari, al-Jarh al-Ta'dil, Rijal, at-Tarikh al-Kabir, at-Tarikh al-Awsat ad-Dhuafa as-Saghir, Method.

Taş, Mustafa. "Buhârî'nin Cerh-Ta'dîl Metodu". Doktora Tezi. *RTEÜİFD* 12 (2017): 393-395.

